

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

250379

(11)

(B1)

(22) Přihlášeno 12 07 85
(21) (PV 5202-85)

(40) Zveřejněno 18 09 86

(45) Vydáno 15 07 88

(51) Int. Cl.⁴
B 21 K 27/02

(76)

Autor vynálezu

BRABEC JAROSLAV, ÚSTÍ nad Labem

(54) Zařízení na podávání a ustavení drátků, zejména při výrobě vánočních prskavek

1

Vynález řeší zařízení na podávání a ustavení drátků, zejména při výrobě vánočních prskavek.

Při dosavadní výrobě vánočních prskavek je v technologickém procesu výroby nutné napřed v první fázi zpracovat drátky do úrovně polotovaru a to před samotným nánášením hmoty. Celý tento výrobní proces je prováděn ruční — manuální výrobou. Postup dosavadní výroby je následující, nejprve se dřevěný upínací přípravek tvořený několika od sebe oddělenými lištami položí na kovový přípravek, který je tvořen pevnými žebry, mezi nimiž jsou podélné mezery 1,5 mm, dno tohoto přípravku tvoří výškový doraz drátků. Osy mezer jednotlivých přípravků jsou proti sobě pootočeny o 90°. Drátky se pak ručně vkládají mezi lišty dřevěného přípravku, kterým propadnou do příslušných mezer spodního přípravku a pouze vrchní část drátků vyčnívá na výšku lišt dřevěného přípravku, v němž se lišty s drátkem pevně k sobě přitáhnou za pomoci dvou svorek. Dřevěný přípravek se sejme ze spodního přípravku, otočí se vrchní částí — lištami dolů a následně se odstraní chyby v počtu a nerovnosti drátků. Takový postup výroby je však velmi náročný na spotřebu živé práce, je namáhavý, projevuje se vysokou zmetkovitostí a je zdlouhavý. Dosavadní technologie výroby vánočních prskavek není proto v této fázi dostatečně produktivní. Zpracování pracovníka trvalo v průměru tři čtvrtě roku. Tato skutečnost doposud znemožňovala mechanizaci případně automatizaci celého cyklu výroby vánočních prskavek, což mělo za následek vysoké nároky na pracnost. Při ověřování technologie výroby prskavek v ostatních státech se nepodařilo zjistit žádné progresivní řešení, která by odpovídala současnému stavu techniky.

2

Výše uvedené nedostatky jsou odstraněny strojním zařízením na podávání a ustavení drátků, zejména pro výrobu vánočních prskavek, podle vynálezu, jehož podstatou je to, že zařízení je vytvořené z nosného rámu, z pohonné jednotky upínání uchyacené v přední části nosného rámu, v zadní části nosného rámu je upevněna pohonná jednotka s převodovkou, na jejíž hřídeli je připevněna vačka opatřená na vnějším obvodu dráhou ovládající dělicí hřídele drátků, na boční straně má vačka dráhu, kterou ovládá rozpínací palec lišt a dále dávkovací lištu drátků, na boční straně vačky vedle této dráhy je připevněn excentr, uložený svým druhým koncem ve vodítkách páky, která ovládá západku a ta při záběru do ozubeného hřebenu uvádí do pohybu

unášení vozík upínacího přípravku, vytvořeného z několika lišt a svorníku.

Dráha umístěná na vnějším obvodu vačky je kopírována předpruženým palcem, upevněným na jednom konci kyvné páky, na jejímž druhém konci je kyvně připevněn hnací člen uložený na boční straně násypky drátků ve vodítku a na hnaných elementech dělicích hřídelů osazených jedním unášecím kroužkem s kapacitou pro jeden drátek, dělicí hřídele jsou umístěny ve vnější části násypky, která je osazena na horní části nosného rámu nad vodícími žebry drátků, které mají tvar pravoúhlého trojúhelníka se svislou základnou, výška trojúhelníku žebra je vodorovná s osou dělicích hřídelů, na přeponě jsou žebra připevněna k základové desce, opatřené na své spodní části podélnou pevnou vodící lištou s kolmým průchozím otvorem ve střední části při jejím spodním okraji, v němž je zasunut dávkovací palec určený pro vychýlení předpružené dávkovací lišty drátků, připevněné kyvně na čepu pevné vodící lišty.

Dráha umístěná na boční straně vačky je kopírována palcem upevněným na jednom konci levé páky, jejíž střední část je kyvně spojena na čepu s nosným tělesem připevněným k bočním stranám nosného rámu v jeho střední části, v prostoru mezi kopírovacím palcem a čepem je kyvně osazena podélná páka, v jejíž střední části je doraz opřený o dávkovací palec dávkovací lišty drátků, druhý konec podélné páky je též kyvně osazen na střední části pravé páky, která je zrcadlově jako levá páka připevněna kyvně čepem k nosnému tělesu, na druhém konci levé a pravé páky jsou dorazy působící na rozpínací palce lišt upínacího přípravku drátků, uloženého na unášecím vozíku, který je kluzně osazen na dvou hřídelích připevněných na nosný rám, unášecí vozík je dále na zadní části z boku opatřen dorazem koncového vypínače a to za poslední lištou upínacího přípravku.

Excentr umístěný na boční straně vačky je svým druhým koncem suvně uložen ve vodítkách připevněných na jednom konci páky, která je na svém druhém konci pevně spojená s hřídelí uloženou v kluzných ložiskách, připevněných na nosném rámu, na druhé straně této hřídele je v ose první páky pevně přichycena druhá páka, na jejíž horní části je kyvně připevněn závěs s táhlem, které má na opačném konci připevněný druhý závěs kyvně spojený se sáními uloženými ve vodítkách, které jsou připevněny k nosnému rámu, v sáních je kyvně uložená předpružená západka osazená funkční částí na ozubeném hřebenu, který je připevněný podélně na spodek unášecího vozíku, západka je na zadní části svrchu opatřena tlačnou pružinou a ze spoda je opatřena svislým výčnůlkem, pod kterým je vypínací doraz připevněný ke svislé liště, která je kyvně spojena druhým koncem

s vodorovnou lištou a ta je na opačném konci spojena pevně s hřídelí uloženou v kluzných ložiskách osazených na spodku přední části nosného rámu, na druhý konec hřídele je pevně osazen nožní vypínací pedál západky vozíku a to v ose podélné lišty.

V přední části nosného rámu je osazena pohonná jednotka pro upnutí drátků v upínacím přípravku, na hřídeli pohonné jednotky je připevněná řemenička, která je spojena klínovým řemenem s druhou řemenicí, na jejíž přírubě je pevně ozubené kolečko nekonečného článkového řetězu, osazeného dále na dvou stejných ozubených kolečkách, upevněných třecí spojkou s tlačnou pružinou na hřídelích, jejichž jeden konec je osazen v uzavřeném tělese ložiska a druhá část hřídelí je v průchozím tělese ložiska, hřídele na koncích mají osazené upínací prvky pro upnutí drátků v upínacím přípravku.

Při chodu zařízení je drátek nejprve odebrán unášecím kroužkem a předán do prostoru mezi vodící žebra, zde se drátek ve svislé poloze srovná v prostoru mezi pevnou podélnou vodící lištou a předpruženou dávkovací lištou, v prostoru pod dávkovací lištou je osazen upínací přípravek, jehož lišty jsou od sebe odděleny v mírném předstihu před vychýlením dávkovací lišty, která je vychylována dávkovacím palcem, ovládaným dorazem podélné páky, která je svými konci osazena kyvně na levé a pravé páce, na druhém konci levé a pravé páky jsou osazené dorazy, mezi nimiž a lištami upínacího přípravku jsou z protilehlých stran posuvně uloženy rozpínací palce, vytvářející mezeru mezi lištami přímo pod vychylovací dávkovací lištou, která do nich nadávkuje příslušné množství drátků, následně vykoná příslušný záběr předpružená západka do hřebenu unášecího vozíku, na němž je osazen upínací přípravek a celý cyklus se opakuje až do najetí dorazu unášecího vozíku do koncového spínače s následným upnutím drátků v upínacím přípravku upínacími prvky, tato cyklická pracovní operace je umožněna tím, že mezi dělicími hřídelemi osazenými unášecími kroužky, dávkovací lištou, rozpínacími palci, předpruženou západkou a koncovým vypínačem je vzájemná koordinace pohybů přes vačku. Pouze upínací zařízení je nezávislé na chodu vačky.

Zařízení na zpracování drátků podle vynálezu zvyšuje podstatně produktivitu práce a to nejméně pětikrát oproti dosavadnímu ručnímu způsobu zpracování drátků pro přípravu v dalším technologickém procesu výroby, jeho hlavní výhodou spočívá v tom, že zařízení podle vynálezu nahradilo dosavadní řadu manuálních ručních operací mechanickým zpracováním. Odstranilo průměrnou dobu $\frac{3}{4}$ roku k zapracování u nového pracovníka ručním způsobem, nyní na

zpracování stačí jeden nebo dva dny, zařízení nevyžaduje odbornou pracovní sílu, přitom drátky zpracovány strojem jsou v podstatně vyšší kvalitě než doposud, není nutné je vyrovnávat. Ovládání strojního zařízení je jednoduché a bezpečné. Konstrukce stroje umožňuje pro převod pohybů použít jakýchkoliv pohybových elementů a to ať se jedná o mechanické pákové, vzduchotechnické, hydraulické nebo vzájemně propojené systémy, přitom je toto zařízení konstrukčně ale i cenově nenáročné.

Jeho další výhoda spočívá v tom, že vlivem odstranění ruční práce umožňuje předmětné strojní zařízení zautomatizovat celý proces výroby vánočních prskavek, který se doposud provádí ručně.

Příklad provedení vynálezu je zobrazen na přiložených výkresech, kde znázorňuje

obr. 1 — nárys sestavy zařízení na zpracování drátků pro výrobu vánočních prskavek

obr. 2 — bokorys sestavy zařízení na zpracování drátků

obr. 3 — nárys zařízení a jeho prostorového uspořádání, pomocí něhož jsou drátky oddělovány, tříděny, dávkovány, výškově srovnány a unášeny

obr. 4 — bokorys zařízení a jeho prostorového uspořádání, pomocí něhož jsou drátky oddělovány, tříděny, dávkovány, výškově srovnány a unášeny

obr. 5 — půdorys pákového mechanismu, který rozpíná lišty upínacího přípravku a udává povel k dávkování drátků

obr. 6 — nárys pákového mechanismu, který rozpíná lišty upínacího přípravku a udává povel k dávkování drátků

obr. 7 — nárys zařízení pro upnutí drátků v upínacím přípravku

obr. 8 — bokorys zařízení pro upnutí drátků v upínacím přípravku

Zařízení sestává jak je patrné z obr. 1 a obr. 2 z nosného rámu 3, v jehož zadní části je upevněna pohonná jednotka 1 s převodovkou 2 spolu s vačkou 4, která je na svém vnějším obvodu opatřena dráhou 5, předpruženým palcem 6, upevněným na jednom konci kyvné páky 11, na jejímž druhém konci je kyvně připevněn hnací článek 12 uložený na boční straně násypky 46 umístěné na horní části rámu 3 (obr. 2, 4) ve vodítku 17 na hnaných elementech 13 dělicích hřídelů 14 osazených ve své střední části unášecím kroužkem 15 drátků 18 umístěných ve vnějším prostoru násypky 46, která má na čelní a zadní straně osazená kluzná ložiska 19, v nichž jsou svými konci uloženy dělicí hřídele 14.

Snímací palec 8, dráhy 7, vačky 4 (obr. 1, 5, 6) je upevněn na jednom konci levé páky 20, jejíž střední část je kyvně připevněna na čepu 22 k nosnému tělesu 24, které je připevněno na boční strany nosného rámu 3, ve střední části levé páky 20 je mezi palcem 8 a čepem 22 kyvně připevněna na čepu 27 podélná páka 25, která je ve

své střední části zespoda opatřena dorazem 26 dávkovacího palce 55 a její druhý konec je kyvně osazen na čepu 27' ve střední části pravé páky 21, která je jako levá páka 20 připevněna kyvně na čepu 22' k nosnému tělesu 24. Druhý konec levé páky 20 a pravé páky 21 je opatřen dorazy 23, 23' pro rozpínací palec 28, 28' lišt 29 upínacího přípravku 30 uloženého na vrchní části unášecího vozíku 45.

Vačka 4 je na boční straně 9 opatřena dále excentrem 10 osazeným druhou stranou ve vodítkách 32, 32' připevněných k horní části páky 31 (obr. 1, 2, 3, 4), která je svou spodní částí pevně spojena s hřídelí 33 uloženou v kluzných ložiskách 34, 34' připevněných k nosnému rámu 3. Na protilehlé straně hřídele 33 je v ose páky 31 svou spodní částí pevně přichycena páka 35, která má v horní části kyvně připevněn závěs 37 s táhlem 36, které má na druhém konci osazen závěs 37' kyvně spojen se saněmi 38 uloženými ve vodítkách 42, 42', která jsou pevně připevněna k nosnému rámu 3, v saních 38 je kyvně uložena západka 39 osazená funkční částí na ozubeném hřebenu 44 podélně připevněného na spodek unášecího vozíku 45, který je ve vnitřním prostoru opatřen svislými žebry 30, mezi nimiž jsou mezery pro drátky 18, vodorovné osy žeber 80 jsou oproti ose lišt 29 otočeny o 90°, přičemž dno vozíku 45 tvoří současně výškový a středící doraz drátků 18. Západka 39 je na zadní části svrchu opatřena tlačnou pružinou 41 a na spodu je opatřena svislým výčnolkem 40, pod nímž je vypínací doraz 43 pro vyřazení západky 39 z pracovní polohy. Pod násypkou 46, drátků 18 (obr. 1, 2, 3, 4) jsou vodicí žebra 47 tvaru pravoúhlého trojúhelníka se svislou základnou, jejich výška je vodorovná s osou dělicích hřídelů 14 a na přepone jsou žebra 47 připevněna k základové desce 48, která je na své spodní části pod žebry 47 osazena podélnou vodicí lištou 49, v jejíž střední části je při spodním okraji kolmý průchozí otvor 54, v němž je dávkovací palec 55 jedním koncem opřený o předpruženou dávkovací lištu 50 drátků 18 připevněnou kyvně na čepu 52 a předpruženou pružinami 53, 53', druhý konec palce 55 je ve styku s dorazem 26 podélné páky 25.

Pod dávkovací lištou 50 je na hřídelích 56 a 56' připevněných na nosném rámu 3 osazen unášecí vozík 45, který je na vrchu opatřen upínacím přípravkem 30 drátků 18, za jehož poslední lištou 29 je z boku připevněn doraz 57 koncového vypínače 58 upevněného na nosném rámu 3.

Vypínací doraz 43 západky 39 (obr. 1, 2) je předpružen pružinou 64 a je kyvně připevněn na horní části svislé lišty 63 a ta je svým spodním koncem spojena kyvně s koncem vodorovné lišty 62, která je na opačném konci spojena pevně s hřídelí 59

uloženou v kluzných ložiskách **60**, **60'** osazených ve spodní části nosného rámu **3**, na druhém konci hřídele **59** je v podélné ose lišty **62** pevně osazen nožní pedál **61**.

Přední část nosného rámu **3** (obr. 1, 2, 7, 8) je osazena pohonnou jednotkou **65**, na jejíž hřídeli **66** je řemenička **68** spojená klínovým řemenem **67** s druhou řemenicí **69**, na jejíž přírubě **70** je připevněno ozubené kolečko **71** nekonečného článkového řetězu **72**, který je současně osazen na dvou stejných ozubených kolečkách **73**, **73'** jejichž osy jsou vodorovné.

Kolečka **73**, **73'** jsou upevněny třetí spojkou **74**, **74'** a tlačnou pružinou **75**, **75'** na hřídelích **76**, **76'**, jejich konce jsou z jedné strany osazeny v uzavřeném tělese **77**, **77'** ložiska a druhá jejich část je osazena v průchozím tělese **78**, **78'** ložiska a na konci jsou osazeny upínacími prvky **79**, **79'** pro upínací přípravek **30** drátků **18**.

Zařízení podle vynálezu pracuje následně.

Pohyb vačky **4** uvádí do řízeného pracovního pohybu celý mechanismus předmětného zařízení kromě upínacího zařízení. Dráha **5**, která je na vnějším obvodu vačky **4** je při jejím pohybu kopírována snímacím předpruženým palcem **6**, kterým je přes páku **11** uváděn do dopředného a zpětného pohybu hnací člen **12**, který svým funkčním osazením na hnacích elementech **13** radiálně v ose pootáčí dělicími hřídeli **14** spolu s unášecími kroužky **15**, které vždy vlivem dopředného pohybu hnacího členu **12** nabírají v násypce **46** do své jedné drážky drátek **18** a při zpětném pohybu hnacího členu **12** tento drátek **18** předávají vždy po jednom kuse do mezer mezi žebra **47**, ve kterých se drátek **18** uloží na základové desce **48** a současně se jedním koncem osadí v prostoru vodicí lišty **49** a dávkovací lišty **50**. Po této pracovní operaci je uvedena do pracovního pohybu dráha **7**, která je umístěná na boční straně **9** vačky **4**, a která je kopírována snímacím palcem **8**, který přes levou páku **20** a pravou páku **21** a jejich dorazy **23**, **23'** vsouvá do prostoru mezi lišty **29** upínacího přípravku **30** z obou stran rozpínací palce **28**, **28'**, které přímo v prostoru pod dávkovací lištou **50** vytvoří mezi lištami **29** mezeru. Současně s pohybem levé páky **20** a pravé páky **21**, se kterými je kyvně spojena podélná páka **25** se s předem nastaveným zpožděním uvede přes její doraz **26** do pohybu dávkovací palec **55**, který vychýlí předpruženou dávkovací lištu **50** a ta uvolní seřazené drátky **18**, které propadnou do mezery mezi lištami **29** a mezi žebry **80** unášecího vozíku **45** a současně se na jeho dnu vystředí a dorazí na požadovaný výškový rozměr. Po té-

to pracovní operaci je přes excentr **10** vačky **4** uvedena do pohybu páka **31** spolu s pákou **35**, přes jejíž závěs **37**, táhlo **36**, závěs **37'**, saně **38**, předpruženou západku **39** a ozubený hřeben **44** je následně uveden do krokového pohybu unášecí vozík **45** osazený na hřídelích vozíku **56**, **56'**. Sled uvedených pracovních operací je naprogramován podle chodu vačky **4** automaticky za sebou a to do té doby než narazí doraz **57** unášecího vozíku **45** umístěný na jeho boční straně za poslední lištou **29** do koncového vypínače **58** umístěného na nosném rámu **3**. Poté obsluha stroje sešlápne nožní pedál **61**, který přes páku **62**, páku **63**, vypínací doraz **43** a výčnlek **40** západky **39**, vychýlí funkční část západky **39** z pracovní polohy na ozubeném hřebenu **44**, pevně připevněného na unášecím vozíku **45**, který má na své vrchní části osazen upínací přípravek **30** a obsluhou je zaveden do prostoru upínacích prvků **79**.

Upínací zařízení upínacího přípravku **30** drátků **18** má vlastní pohonnou jednotku **65**, jejíž otáčky jsou převodovány řemeničkou **68** a řemenicí **69** do pomala. Přes ozubené kolečko **71** článkového řetězu **72** jsou souměrně otáčena ozubená kolečka **73**, **73'**, která ovládají upínací prvky **79**, **79'**. Potřebný krouticí moment upínacích prvků **79**, **79'** je zajištěn seřiditelnou tlačnou pružinou **75**, **75'** a třetí spojkou **74**, **74'**, které působí na ozubená kolečka **73**, **73'**, při přetížení krouticího momentu mezi upínacím přípravkem **30** a upínacími prvky **79**, **79'** dojde k protáčení ozubených koleček **73**, **73'**. Po upnutí drátků **18** v upínacím přípravku **30** se tento sejme z unášecího vozíku **45**, osadí se prázdným upínacím přípravkem **30**, unášecí vozík **45** se vrátí do výchozí pracovní polohy. Celý pracovní cyklus se opakuje.

Jednotlivé pracovní operace zařízení na zpracování drátků, zejména pro výrobu vánočních prskavek na sebe přesně navazují, jsou přes vačku **4** koordinovány takovým způsobem, aby pracovní operace byly při automatickém chodu plynulé, čímž nedochází k prostojům. Upínací zařízení je nezávislé na chodu vačky **4**.

Toto zařízení provádí automatické oddělování, třídění, dávkování, vystředění a výškové srovnání a upnutí drátků do upínacího přípravku v úrovni polotovaru pro další zpracování.

Zařízení se může uplatnit v dalších oborech při hromadném oddělování, třídění, dávkování, vystředění, výškovém srovnání a upínání obdobných polotovarů určených k dalšímu zpracování, případně nanášení hmot, barev, tepelnému zpracování atd.

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

1. Zařízení na podávání a ustavení drátků, zejména při výrobě vánočních prskavek tvořené z pohonné jednotky upínání, uchycené v přední části nosného rámu, v zadní části má upevněnou pohonnou jednotku s převodovkou, na jejímž hřídeli je vačka s dráhami na vnějším obvodu a boční straně, s kopírujícím předpruženým palcem, který pohání hnací člen, uložený na boční straně násypky drátků, a dále je od vačky odvozen prostřednictvím palce a pákového převodu pohyb na upínací přípravek a s excentrem, od něhož je pákovým převodem odvozen pohyb unášecího vozíku s upevněným přípravkem na drátku vyznačující se tím, že na horní části nosného rámu (3) nad vodícími žebry (47) drátků (18) je násypka (46) ve tvaru pravoúhlého trojúhelníka, jehož základnu tvoří dělicí hřídele (14) a na jeho přeponě jsou žebra (47) připevněná k základové desce (48) opatřené ve spodní části podélnou vodící lištou (49) s kolmým průchozím otvorem (54), kde o předpruženou dávkovací lištu (50) drátků (18) spojenou kyvně na čepu (52) s pevnou vodící lištou (49) je opřena dávkovací palec (55) a pod pevnou vodící lištou (49) je na unášecím vozíku (45) osazen upínací přípravek (30) drátků (18). unášecí vozík (45) je opatřen dorazem (57) koncového vypínače (58), přičemž pohyb unášecího vozíku (45) je odvozen od ozubeného hřebenu (44) a západky (39) spojené pákovým mechanismem s pákou (31), do jejíž vodítek (32, 32') zapadá excentr (10) a dále v rámu (3) je osazena pohonná jednotka (65) s řemeničkou (68) spoje-

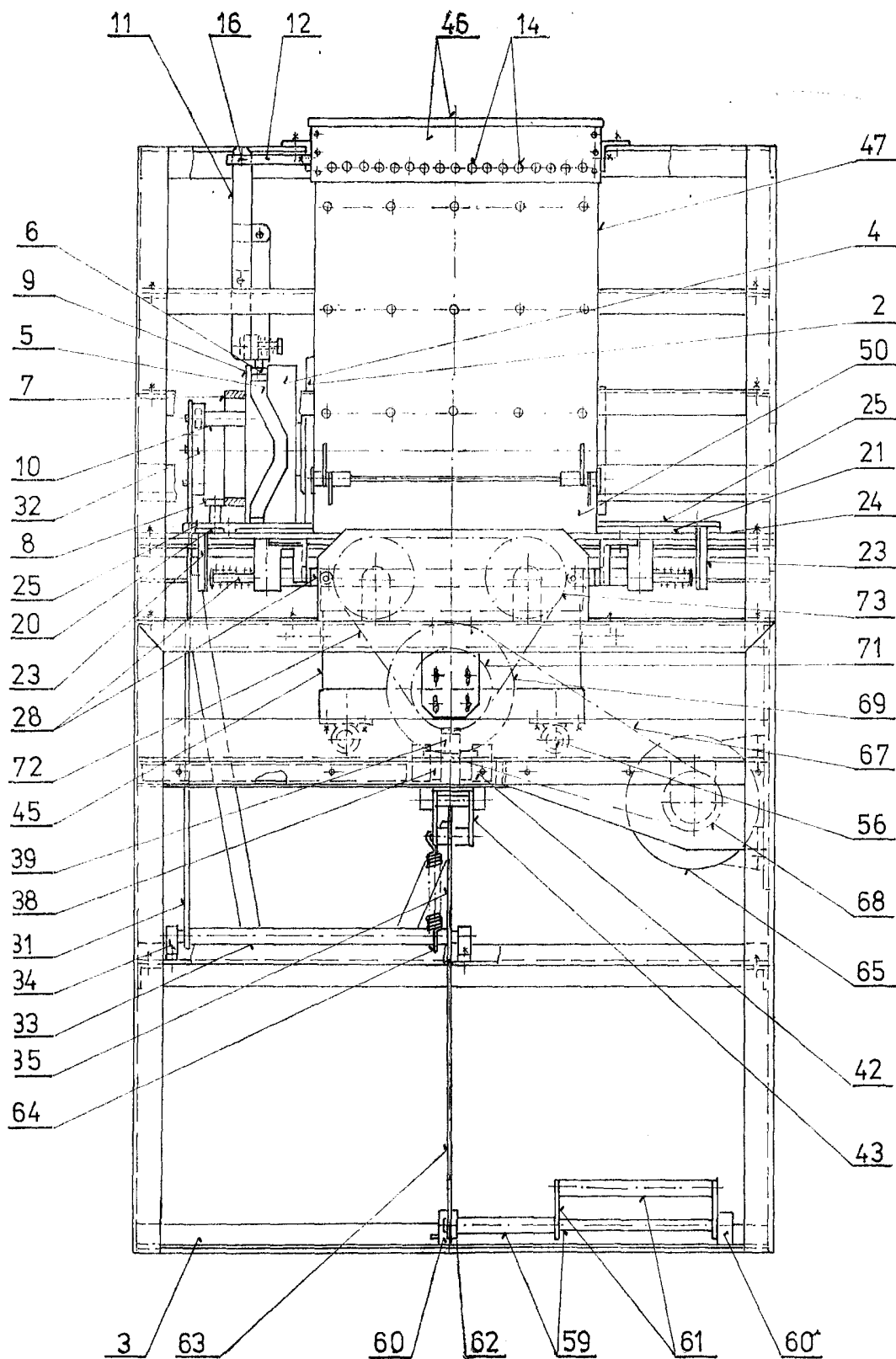
nou klínovým řemenem (67) s druhou řemenicí (69), na jejíž přírubě (70) je pevně ozubené kolečko (71) nekonečného článkového řetězu (72) osazeného dále na dvou stejných ozubených kolečkách (73, 73') upevněných třecí spojkou (74, 74') a tlačnou pružinou (75, 75') na hřídelích (76, 76'), jejichž jeden konec je osazen v uzavřeném tělesu (77, 77') ložiska a druhá část hřídelí (76, 76') je v průchozím tělese (78, 78') ložiska, na jejichž koncích je upínací prvek (79, 79') pro upínací přípravek (30) drátků (18).

2. Zařízení podle bodu 1, vyznačující se tím, že dávkovací lišta (50) pro dávkování drátků (18) do mezer mezi lištami (29) upínacího přípravku (30) je spojena s dávkovacím palcem (55) přes doraz (26) podélné páky (25), která je svými konci osazena kyvně na levé páce (20) a pravé páce (21).

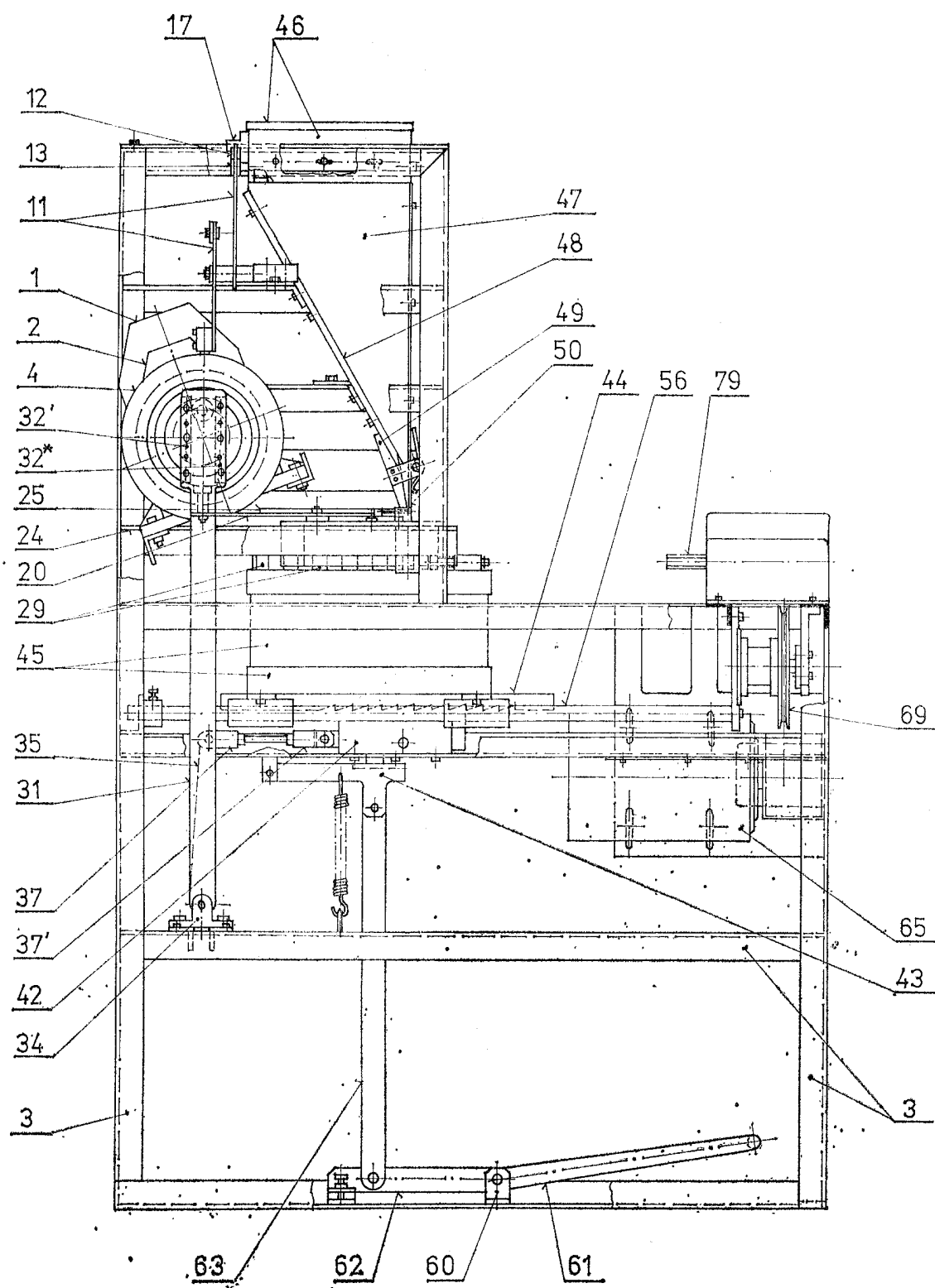
3. Zařízení podle bodu 1 až 2, vyznačující se tím, že mezi dělicí hřídelí (14) s osazeným unášecím kroužkem (15), dávkovací lištou (50), rozpínacími palci (28, 28'), předpruženou západkou (39) a koncovým vypínačem (58) je vzájemná koordinace přes vačku (4).

4. Zařízení podle bodu 1, vyznačující se tím, že unášecí vozík (45) je opatřen ve vnitřním prostoru svislými žebry (80), mezi nimiž jsou mezery pro drátky (18), vodcovné osy žeber (80) jsou oproti ose lišt (29) otočeny o 90°, dno unášecího vozíku (45) tvoří výškový a středící doraz drátků (18).

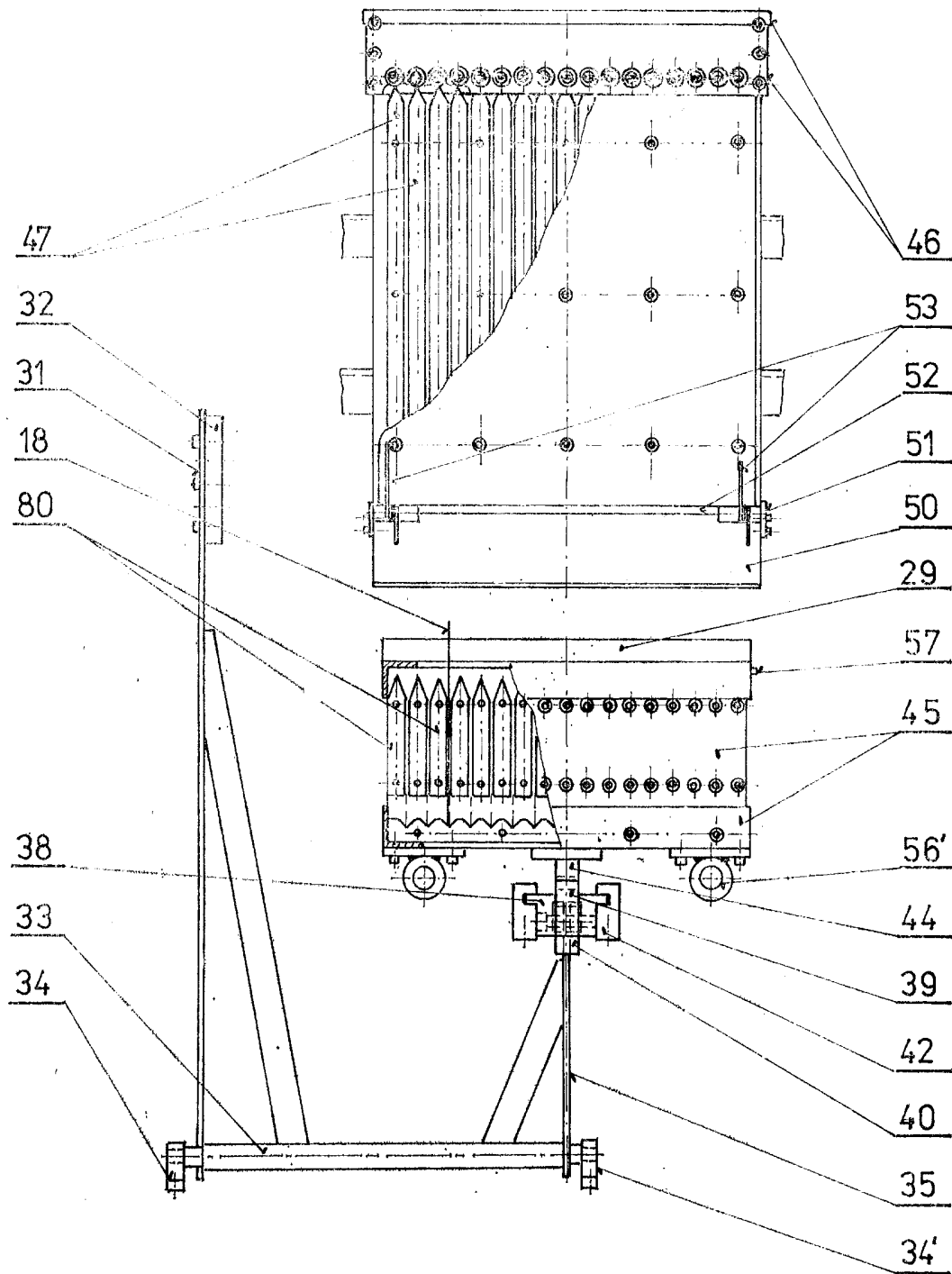
6 listů výkresů

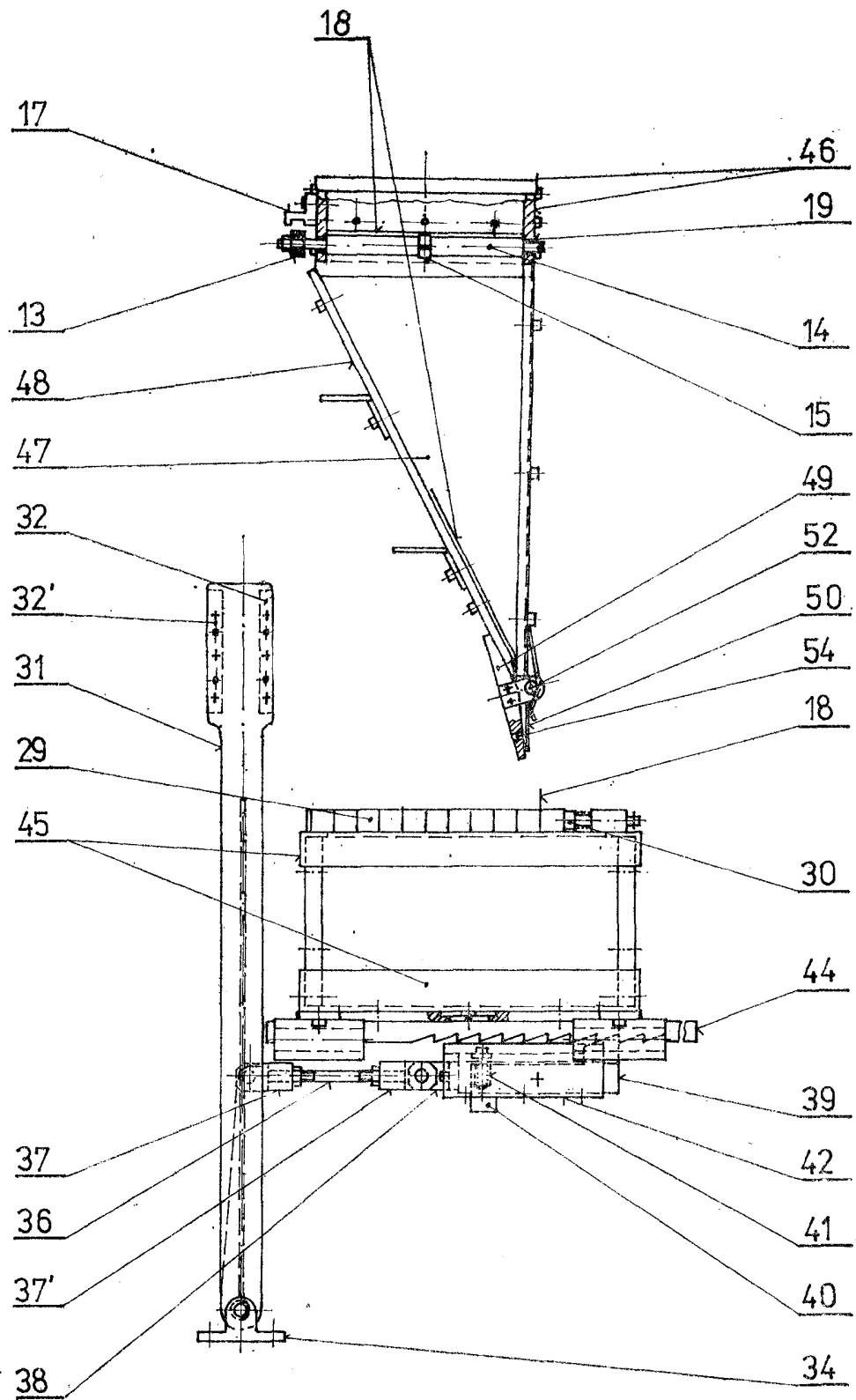
Obr. 1

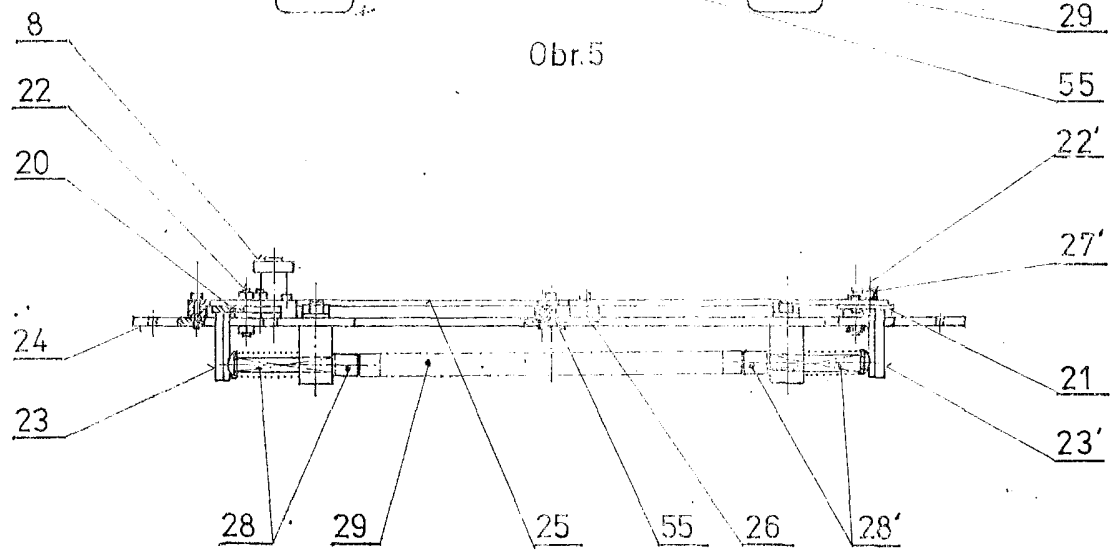
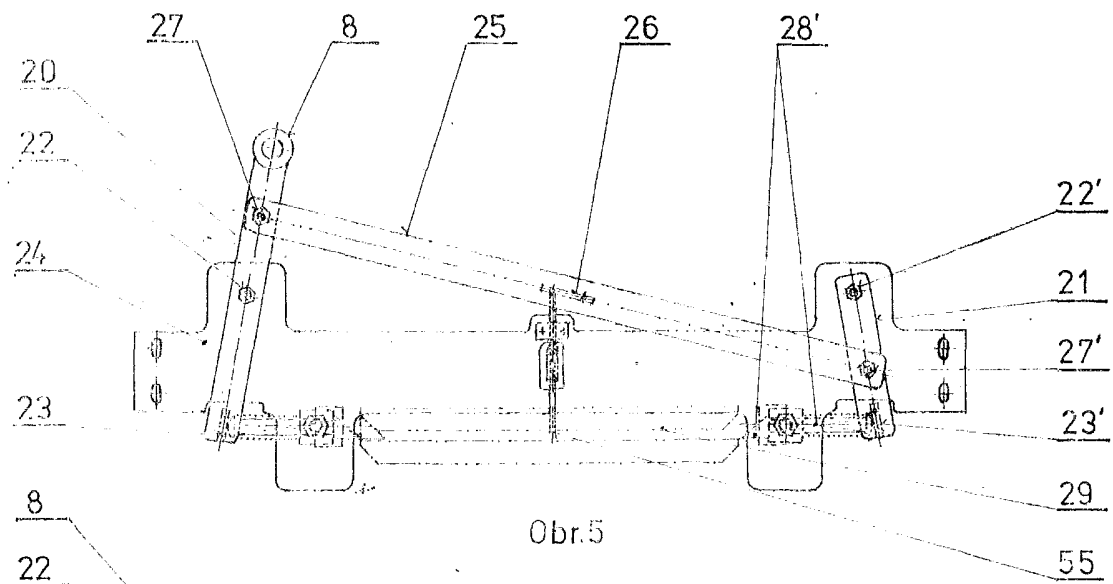
• Obr2

Обр. 3

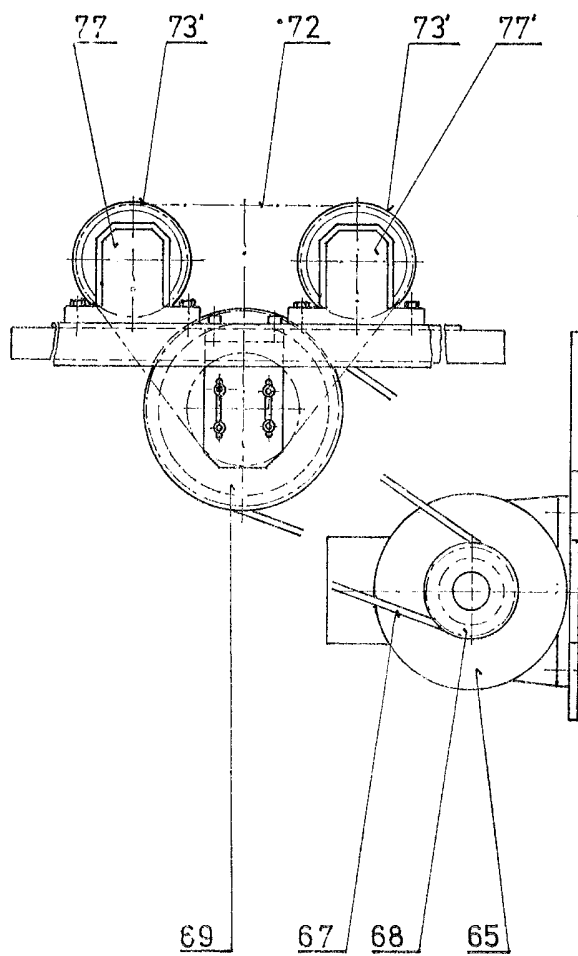

Obr. 4

Obr. 6

Obr.7

Obr.8

